

3) мінімізації обсягів та обмеженні обставин, за яких може надаватись селективна фінансова підтримка окремим діючим підприємствам;

4) пріоритетності надання гарантій підприємствам, які є локомотивами економічного розвитку (інфраструктурні проекти, енергетика, інноваційні малі та середні підприємства), а не задля підтримки нежиттєздатних діючих підприємств.

Застосування цих принципів дозволяє мінімізувати потенційні ризики для державних фінансів за рахунок забезпечення низьких рівнів вірогідності дефолту, диверсифікації та структурної збалансованості державного портфелю кредитних гарантій, у якому переважають самоокупні перспективні проекти, націлені на майбутнє (forward-looking).

ЛІТЕРАТУРА:

1. Боргова стійкість державних фінансів України: [колективна монографія] / Під наук. ред. С.А. Єрохіна, Т.П. Богдан. – К.: Національна академія управління, 2014. – 724 с. – С. 285-295.

2. Управління державним боргом і макрофінансові ризики в економіці України [Текст] / Т. П. Богдан // Фінанси України. – 2011. – № 1. – С. 13-22.

3. Статистичні матеріали щодо стану державного боргу України у 2011–2015 рр. / Міністерство фінансів України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://minfin.kmu.gov.ua/document/46848/DBorg_30_11_2014.pdf

4. Про Державний бюджет України на 2015 рік: закон України від 28.12.2014 № 80-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://portal.rada.gov.ua/> – Назва з титул. екрана.

Колесніков А. П.

к.е.н., доцент кафедри фінансово-економічної безпеки та інтелектуальної власності ЮФ ТНЕУ

ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ І СУСПІЛЬНОЇ АДАПТАЦІЇ УЧАСНИКІВ АТО

В умовах загострення структурної кризи питання соціальної стабільності суспільства постають як ніколи гостро. Населення країни постійно перебуває в режимі очікування вирішення найбільш болючих соціальних проблем, кількість яких все збільшується. В цей період виникла якісно нова для новітньої історії України проблема соціальної безпеки учасників АТО. Низька реальна захищеність їх державними органами становить проблему не лише для самих військових, але і загрозу для остаточного несприйняття населенням ефективності багатьох державних інституцій юридичної, фінансової та соціальної спрямованості.

Більшість військовослужбовців не здатні самостійно повернутися в систему соціально-економічних відносин і потребують суттєвої допомоги. З іншого боку допомоги потребують члени сімей учасників АТО.

Перше з чим стикаються військовослужбовці це продовження сприйняття навколишнього світу через призму продовження військового конфлікту. В даному вимірі мають місце ряд емоційних та фізичних реакцій, зокрема безсоння, проблеми з травленням, загострення існуючих захворювань,

порушення сну, апатія, загострення збудливості на зовнішні подразники, депресія. З іншого боку може проявлятися нав'язливі переконання про необхідність рівня власної безпеки.

Наразі не існує (не досліджено/не оприлюднено) статистичних даних щодо динаміки фактів проявів видозмінених реакцій демобілізованих учасників АТО.

Методи соціально-психологічної допомоги учасникам АТО розглядаються на науково-теоретичному [3] та практичному рівнях. Різноманітні психологічні тренінги і програми реалізуються на державному рівні та силами громадських організацій.

Психологічна реабілітація демобілізованих учасників АТО на державному рівні в Україні включає проходження низки оздоровчо-профілактичних заходів в санітарно-курортних закладах. Разом з тим, у світовій практиці застосовується більш комплексний підхід через конструктивний і консультаційну роботу не лише з бійцями, але й з їхніми сім'ями, друзями, колегами.

Окремої уваги заслуговує соціальна адаптація на мирній території в новому для себе статусі військовослужбовця. Така адаптація також відбувається в кількох напрямках. Перш за все це вміння використовувати ті нові соціально-економічні можливості, які надає статус військовослужбовця та здатність відстояти право на їх отримання.

На державному рівні вирішення проблем соціальної адаптації та економічного захисту учасників АТО покладені на Державну службу України у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції. Частково військовослужбовці намагаються вирішувати проблеми власними силами. 17 березня 2016 року у приміщенні сектору департаменту масових комунікацій Держпрому проведені перші загальні збори офіційно зареєстрованих громадських організацій ветеранів АТО. У зборах взяли участь 8 громадських об'єднань. Під час зустрічі обговорені основні найбільш гострі питання, з якими стикаються ветерани АТО під час повернення до мирного життя, – це оформлення пільг, виділення земельних ділянок, допомога сім'ям загиблих учасників АТО ті інші [1].

Потребують нагального вирішення проблеми медичного забезпечення колишніх військовослужбовців. Так, відповідно до інформації щодо моніторингу учасників АТО, які потребують або забезпечені технічними та іншими засобами реабілітації станом на кінець лютого 2016 року досліджено стан лише 433 учасників АТО, з яких 168 забезпечено протезуванням, і ще 128 його потребують [1]. Навіть зважаючи на незначну кількість обстежених реальну глибину проблеми можна простежити.

Вирішенням проблем юридичного спрямування зайнялася асоціація правників України, представники якої задекларували запуск нового проекту «Правова допомога учасникам АТО». В рамках даної ініціативи планується залучити досвідчених і професійних юристів та адвокатів які згодні на безоплатній основі надавати правову допомогу військовослужбовцям [2].

В межах суспільного напрямку важливою є проблема професійної адаптації. Часто при поверненні з зони АТО військовослужбовці втрачають місце роботи через високу конкуренцію працівників на ринку праці. Наразі державної програми працевлаштування такої категорії людей нема, що тільки погіршує їх психологічний стан. З іншої сторони при поверненні в трудовий колектив існує постійна загроза відстороненості, проблеми підпорядкування, послаблення інтелектуальних процесів та інші. Згадані вище заходи соціально-психологічної реабілітації частково вирішують проблему, однак вона є занадто складною щоб

повністю її усунути за допомогою виключно короткотермінових реабілітаційних заходів. Цей напрямок суспільної адаптації потребує більш активного функціонування ряду соціальних програм на зразок «Воїну – гідна праця». Команда проекту займається оцінкою та забезпеченням умов, необхідних для повернення на попереднє або працевлаштування на інше місце роботи воїнів з інвалідністю, отриманою внаслідок поранень під час участі в АТО.

Вирішення проблем учасників АТО на сьогодні є яскравим індикатором здатності суспільства йти соціальноорієнтованим шляхом і передбачати свою безпеку і захищеність через призму усесторонньої турботи про військовослужбовців.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Офіційний сайт Державної служби України у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dsvv.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Координаційного центру з надання правової допомоги [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.legalaid.gov.ua/ua/>
3. Мульована Л. І. Методи психологічної допомоги учасникам АТО / Л. І. Мульована // Молодий вчений. – 2014. – № 10. – С. 114-116.

Михальчук Н. М.

к.е.н., викладач кафедри фінансово-економічної безпеки та інтелектуальної власності ЮФ ТНЕУ

Олійничук О. І.

к.е.н., доцент кафедри фінансово-економічної безпеки та інтелектуальної власності ЮФ ТНЕУ

УХИЛЕННЯ ВІД ОПОДАТКУВАННЯ: ВІТЧИЗНЯНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Фінансові реалії сучасної України зумовлюють пріоритетність вирішення проблем наповнення бюджету. В умовах, коли заплановані обсяги надходжень не вдається виконати через загальний економічний спад, зростаючий рівень інфляції, сповільнення зовнішньоекономічної діяльності, альтернативою для покриття дефіциту виступають зовнішні запозичення. Такий вектор бюджетної політики є досить загрозливим для вітчизняного економічного та політичного суверенітету, тому актуальності набуває питання залучення усього можливого внутрішнього потенціалу. Ухилення від оподаткування є тим негативним явищем, яке від початку існування укорінене у фіскальну практику нашої держави, проте ресурси, які криються у тіньовому секторі, при ефективному механізмі їх легалізації наразі можуть стати ключовим фактором забезпечення фінансової безпеки України.

Результати аналізу показників, що характеризують стан ухилення від оподаткування в Україні, свідчать про масштабність явища та його загрозливі наслідки (табл. 1). Так, обсяги ухилення у період із 2010 року і донині зросли більше ніж удвічі, причому різке коливання відбулося у 2013 р., що пояснюється загостренням соціально-політичної ситуації в державі. Більше того, у цей же період почав суттєво зростати бюджетний дефіцит, а саме на 11,3 млрд. грн. На нашу думку, це обґрунтовано доводить взаємозумовленість цих негативних тенденцій.